

**JAZONI IJRO ETISH MUASSASALARIDAN OZOD QILINGAN
SHAXSLARNI QAYTA MOSLASHISH JARAYONI**

Toshkanboyev Diyorjon muhammadjon o'g'li

JIED 2-MMM 6-SON JIEEK TQB tezkor vakili

Jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslar, ko'pincha, jamiyatga qaytish jarayonida bir qator qiyinchiliklarga duch keladilar. Ularning qayta moslashishi nafaqat o'zlari, balki jamiyat uchun ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslarni qayta moslashish jarayoni, uning muammolari va yechimlari haqida so'z yuritamiz.

Qayta Moslashish Jarayonining Muhimligi

Jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslar uchun qayta moslashish jarayoni quyidagi sabablarga ko'ra juda muhimdir:

1. Ijtimoiy integratsiya: Qayta moslashish jarayoni, ozod qilingan shaxslarning jamiyatga muvaffaqiyatli integratsiyasini ta'minlaydi. Bu esa ularning yangi hayot boshlashlariga yordam beradi.

2. Qonuniylik va tartib: O'z jinoyatlarini o'tkazgan shaxslarning qayta jinoyat qilish ehtimolini kamaytirish uchun ularni ijtimoiy hayotga qaytarish zarur.

3. Iqtisodiy barqarorlik: Ish bilan ta'minlash, ta'lim va boshqa ijtimoiy xizmatlar orqali jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslarni iqtisodiy jihatdan mustahkamlash jamiyatning barqarorligini oshiradi.

Qayta Moslashish Jarayonidagi Muammolar

Biroq, jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslarning qayta moslashishi bir qator muammolarni keltirib chiqaradi:

1. Ijtimoiy stigmatizatsiya: Jamiyatda jinoyatchilikka oid stereotiplar va prejuditsiyalar mavjud bo'lib, bu ozod qilingan shaxslarning ijtimoiy integratsiyasiga to'sqinlik qiladi.

2. Ish bilan ta'minlashdagi qiyinchiliklar: O'z jinoyatlari sababli ish beruvchilar tomonidan diskriminatsiya qilinishi, bu shaxslarning ish topishini qiyinlashtiradi.

3. Ta'lim va malaka yetishmasligi: Ba'zi hollarda, jazoni ijro etish muassasalarida o'qitilish yoki malaka oshirish imkoniyatlari cheklangan bo'lishi mumkin, bu esa qayta moslashishni murakkablashtiradi.

4. Psixologik muammolar: Jazoni ijro etish muassasalarida o'tkazilgan vaqt davomida psixologik muammolar (masalan, depressiya, stress) yuzaga kelishi mumkin, bu esa qayta moslashishni yanada murakkablashtiradi.

Yechimlar va Takliflar

Jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslarni muvaffaqiyatli qayta moslashtirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur:

1. Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash: Jamiyatda ijtimoiy yordam va qo'llab-quvvatlash dasturlarini tashkil etish, bu orqali ozod qilingan shaxslarning ijtimoiy integratsiyasini kuchaytirish.

2. Ta'lim va malaka oshirish: Ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish, bu orqali ozod qilingan shaxslarning malakasini oshirish va ishga joylashishini osonlashtirish.

3. Psixologik yordam: Psixologik xizmatlarni taqdim etish, bu orqali jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslarning ruhiy salomatligini yaxshilash.

4. Ish bilan ta'minlash dasturlari: Ish beruvchilar bilan hamkorlikda maxsus dasturlar ishlab chiqish, bu orqali ozod qilingan shaxslarning ish topishini osonlashtirish.

Xulosa

Jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslarni qayta moslashish jarayoni murakkab va ko'p tomonlama jarayon bo'lib, u ijtimoiy, iqtisodiy va psixologik jihatlarni o'z ichiga oladi. Ushbu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun jamiyatning barcha qatlamlari – davlat, nodavlat tashkilotlari va fuqarolar birgalikda harakat qilishi zarur. Faqatgina bunday yondashuv orqali biz jinoyatchilikni kamaytirishga va adolatli jamiyatni qurishga erisha olamiz.